

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza

Analýza a prognóza o vývoji trhu práce v územnom obvode ÚPSVR Prievidza podľa § 13 písm. aa) zákona o službách zamestnanosti Regionálny plán zamestnanosti na rok 2016

Vypracoval: Odbor služieb zamestnanosti

Predkladá: Ing. Radko Gavliak, riaditeľ

Schválil: Výbor pre otázky zamestnanosti ÚPSVR Prievidza

Marec 2016

1. Analýza trhu práce územnom obvode ÚPSVR Prievidza

K 31.12.2015 bolo v evidencii ÚPSVR Prievidza 8 097 uchádzačov o zamestnanie (UoZ). Oproti stavu k 31.12.2014 došlo k poklesu o 1 526 UoZ. Počet disponibilných UoZ k 31.12.2015 dosiahol 7 228, t.j. o 1 360 menej ako bol počet disponibilných UoZ k 31.12.2014. Miera evidovanej zamestnanosti (MEN) dosiahla k 31.12.2015 úroveň 10,37 % a medziročne poklesla o 2,10 %. Priemerná MEN za rok 2015 bola 11,17 %, t.j. bola nižšia ako priemerná MEN v SR (11,50 %). Priaznivý vývoj bol v roku 2015 zaznamenaný aj v prítoku voľných pracovných miest (3 009 VPM; zvýšenie o 2 042). Počet podporených pracovných miest nástrojmi aktívnych opatrení trhu práce (AOTP) bol tiež medziročne zvýšený. Realizáciu AOTP prezentuje tabuľka.

Realizácia nástrojov aktívnych opatrení trhu práce v roku 2015

Nástroj AOTP		Dohodnutý počet PM na základe dohôd uzatvorených v roku 2015	
§	Názov	Počet	Dohodnutá suma v €
32	Náhrada cestovných výdavkov na VK	108	852,47
43	Odborné poradenské služby	44	3 256,00
46	Vzdelávanie a príprava pre trh práce	61	42 931,43
49	Príspevok na SZČ	150	679 776,00
50	Príspevok na zamestnávanie znevýhodneného UoZ	91	549 933,72
50j	Príspevok na podporu miestnej regionálnej zamestnanosti	55	246 696,11
51	Príspevok na absolventskú prax	169	126 332,00
51a	Príspevok na podporu zamestnania v prvom zamestnaní	84	464 084,40
52	Príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb	342	124 399,50
52a	Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby	322	497 679,45
53	Príspevok na dochádzku za prácou	212	72 060,00
53a	Príspevok na presťahovanie za prácou	4	2 323,07
56	Príspevok na zriadenie CHD/CHP	32	141 318,22
56a	Príspevok na udržanie zamestnanca so zdravotným postihnutím	2	3 624,00
57	Príspevok na SZČ občana so zdravotným postihnutím	17	90 675,36
59	Príspevok na činnosť pracovného asistenta	76	405 656,72
60	Príspevok na prevádzkové náklady CHD/CHP	2 120	1 509 757,47
54	Príspevok na Repas	639	283 180,31
54	NP – Regionálny projekt	4	10 431,78
54	NP – Verejné zamestnávanie	146	413 871,05
54	NP – Šanca na zamestnanie	106	454 834,82
54	NP – Praxou k zamestnaniu	2	5 621,08
54	Regionálny projekt	46	36 570,00

2. Stanovenie konkrétnych cieľov

Miera evidovanej nezamestnanosti (MEN)

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo: **69 307**

Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2015: **7 228**

Súčasná MEN: 10,37 %

Plánovaný disponibilný počet UoZ k 31.12.2016: **6 495**

Plánovaná MEN k 31.12.2016: **9,37 %**

Plánované zníženie počtu disponibilných UoZ: **733**

Plánovaný počet UoZ k 31.12.2016: **7 200**

Plánovaná celková miera nezamestnanosti k 31.12.2016: **10,39 %**

Dlhodobo nezamestnaní UoZ (DN UoZ)

Počet DN UoZ k 31.12.2015: **4 131**

Podiel DN UoZ na všetkých disp. UoZ: **57,15 %**

Plánovaný počet DN UoZ k 31.12.2016: **3700**

Plánované zníženie počtu DN UoZ o: **431**

Počet zaradených (prítok) DN UoZ na relevantné AOTP (§§ 32, 43, 46, 49, 50, 50j, 51, 51a, 52, 52a, 53, 53a, 56, 57) v roku 2015: **780**

Plánovaný počet zaradených DN UoZ na relevantné AOTP (§§ 32,43, 46, 49, 50, 50j, 51, 51a, 52, 52a, 53, 53a, 56, 57) v roku 2016: **610**

Počet zaradených DN UoZ na Národné projekty (NP §54 aj REPAS a BAZ) v roku 2015: **444**

Plánovaný počet zaradených DN UoZ na NP §54 aj REPAS v roku 2016: **630**

Mladí do 29 rokov

Počet mladých do 29 rokov k 31.12.2015: **2 217**

Podiel mladých do 29 rokov na všetkých disp. UoZ: **30,67 %**

Plánovaný počet mladých do 29 rokov k 31.12.2016: **1 930**

Plánované zníženie počtu mladých do 29 rokov o: **287**

Počet zaradených mladých do 29 rokov na relevantné AOTP (§§ 32, 43, 46, 49, 50, 50j, 51, 51a, 52, 52a, 53, 53a, 56, 57) v roku 2015: **631**

Plánovaný počet zaradených mladých do 29 rokov na relevantné AOTP (§§ 32, 43, 46, 49, 50, 50j, 51, 51a, 52, 52a, 53, 53a, 56, 57) v roku 2016: **585**

Počet zaradených mladých do 29 rokov na NP §54 (aj REPAS, bez BAZ) v roku 2015: **314**

Plánovaný počet zaradených mladých do 29 rokov na NP §54 (aj REPAS, bez BAZ) v roku 2016: **360**

BAZ (samostatne)

Počet zaradených UoZ v roku 2015: **375** a z nich umiestnení na TP: **60**

Plánovaný počet zaradených UoZ v roku 2016: **720**

3. Noví investori v regióne a hromadné prepúšťanie

V horizonte predkladanej prognózy sa predpokladá, že počet voľných pracovných miest bude mať s pribúdajúcimi opatreniami štátu a oživením ekonomiky mierne stúpajúcu tendenciu. Problémom naďalej zostáva nezosúladenosť štruktúry voľných pracovných miest so štruktúrou uchádzačov o zamestnanie. Pozitívnu úlohu pri vytváraní nových pracovných miest môžu zohrávať aktívne opatrenia trhu práce a projekty podpory zamestnanosti z ESF (národné projekty programového obdobia 2014-2020). V roku 2016 je očakávaný vstup nového investora BROSE spol. s r.o., Prievidza, ktorý sa zaoberá vývojom, výrobou a distribúciou náhradných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá, výrobou dverových systémov, systémov polohovaných sedadiel a systémov otvárania okien. V roku 2016 plánuje vytvoriť 150 nových pracovných miest. V priebehu najbližších 5 rokov plánuje zvýšiť počet nových pracovných miest na 600. Hromadné prepúšťania sa u zamestnávateľov so sídlom v okrese Prievidza neočakávajú. Ohrozenia regionálneho trhu práce spočívajú v nepredvídateľnom vývoji zamestnanosti vzhľadom na zahranično-politickú situáciu a podnikateľskú nestabilitu zamestnávateľov a tiež v pretrvávajúcej nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, resp. náhradách pracovného pomeru za výkon práce na základe dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru.

4. Priority podpory zamestnanosti v územnom obvode úradu pre rok 2016

Počet agentov pre voľné pracovné miesta (VPM): 2

Počet vyhľadovaných VPM v roku 2015: 750

Plánovaný počet vyhľadovaných VPM v roku 2016: 900

V rámci rozšírenia a skvalitnenia spolupráce so zamestnávateľmi bude ÚPSVR Prievidza organizovať pracovné stretnutia za účelom informovania o aktuálnych národných projektoch a nástrojoch aktívnej politiky trhu práce na podporu vytvárania nových pracovných miest. ÚPSVR bude aktívnejšie spolupracovať s potenciálnymi zamestnávateľmi, t.j. aj s fyzickými osobami bez zamestnancov, najmä živnostníkmi. Aktívne bude spolupracovať so zamestnávateľmi, ktorí doposiaľ uprednostňujú zamestnávanie na základe dohôd mimo pracovného pomeru s cieľom pretransformovať tieto formy zamestnávania na riadny pracovný pomer. V snahe skvalitniť spoluprácu so zamestnávateľmi bude sústredená pozornosť na aktívne vyhľadávanie pracovných miest a to najmä osobnou návštevou u zamestnávateľov. Cieľom úradu je zvýšenie terénnej práce agentov pre voľné miesta a organizovanie výberových konaní priamo u zamestnávateľov, aby uchádzači o zamestnanie mali aktívnejší kontakt s potenciálnym pracoviskom.

Najväčší zamestnávatelia v okrese Prievidza

Názov zamestnávateľa	Počet zamestnancov
Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.	3452
FORTISCHEM a. s., Nováky	1134
GeWiS Slovakia s.r.o., Prievidza	1069
SaarGummi Slovakia s.r.o., Dolné Vestenice	871
Nestlé Slovensko s.r.o., Prievidza	758
UNIPHARMA - 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť, Bojnice	730
VEGUM a.s., Dolné Vestenice	696
COOP Jednota Prievidza, spotrebné družstvo, Prievidza	650
ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o., Dolné Vestenice	597
SLOVAKTUAL s.r.o., Pravenec	545

Najvyšší počet pracovných príležitostí sa očakáva v priemysle a výrobe, obchode, zdravotníctve. Najvyššia potreba zamestnancov bude pri špecialistoch, technikoch a odborných pracovníkoch, operátoroch a montéroch strojov a zariadení. Na druhej strane najnižšia potreba pri kvalifikovaných pracovníkoch v poľnohospodárstve, lesníctve, rybárstve a riadiacich pracovníkoch. Nedostatkové profesie: baník, zvärač, obrábač kovov, vodič MKD, zdravotná sestra, lekár, kuchár, cukrár, pekár.

Prioritné cieľové skupiny uchádzačov o zamestnanie pre rok 2016

Mladí ľudia do 29 rokov veku

Mladí ľudia do 29 rokov veku sa výrazne podieľajú na počte uchádzačov o zamestnanie v okrese Prievidza. Patria medzi znevýhodnené skupiny obyvateľstva predovšetkým tým, že majú malé alebo žiadne pracovné skúsenosti a aj pri zvýšenom dopyte pracovnej sily dochádza k obsadzovaniu voľných miest v prvom rade skúsenejšou pracovnou silou s vybudovanými pracovnými návykmi. Nezamestnanosť mladých ľudí často vyúsťuje do dlhodobej nezamestnanosti či pasivity, preto je veľmi dôležité aby sa každému mladému jednotlivcovi poskytla možnosť využiť svoj potenciál. Vplyvom nezamestnanosti aj mladý človek stráca po určitom čase mnohé doterajšie schopnosti a vedomosti a to preto, že ich nevyužíva. Ide o úbytok zručností a vedomostí či odbornej kvalifikácie získanej počas štúdia, aj o celkové odvyknutie si od bežných zamestnaneckých aktivít. Lepšie sú na tom tí mladí nezamestnaní, ktorí majú možnosť pracovať, sú zaradení do rôznych projektov a aktivít.

Znížiť nezamestnanosť a pomôcť mladým ľuďom možno v rámci operačného programu Ľudské zdroje prostredníctvom národných projektov a uplatňovaním relevantných nástrojov AOTP v zmysle zákona o službách zamestnanosti, najmä: NP Praxou k zamestnaniu (§ 54), NP Absolventská prax štartuje zamestnanie (§ 51 a § 54), NP Úspešne na trhu práce (§ 51a a § 54), NP Buď aktívny, zamestnaj sa! (§ 54). Mladí ľudia sú ochotnejší viac za prácou cestovať, budú mať možnosť využívať aj príspevky na dochádzku za prácou, resp. mobilitu za prácou (§ 53, 53a). K zvýšeniu zamestnateľnosti mladých ľudí môže prispieť aj cieľená rekvalifikácia (§ 54 – Repas).

Dlhodobo nezamestnaní UoZ

Súčasnú situáciu na regionálnom trhu práce charakterizuje najmä vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti. Tento vývoj je spôsobený predovšetkým tým, že skupina dlhodobo nezamestnaných je vo veľkej miere tvorená nízko kvalifikovanými nezamestnanými bez dostatočných pracovných návykov, preto je najťažšie uplatniteľná na trhu práce. Znevýhodnení UoZ, ktorí sú dlhodobo bez práce, často strácajú motiváciu hľadať si pracovné miesto, čím strácajú pracovné návyky a zručnosti, ktoré sú nevyhnutné pre integráciu na trh práce. Dlhodobá nezamestnanosť sa stáva zložitým sociálnym a ekonomickým problémom. Cieľom ÚPSVR Prievidza je stimulácia tejto skupiny UoZ, ktorej uplatnenie na trhu práce je bez intervencie sťažené.

Znížiť nezamestnanosť dlhodobo nezamestnaných UoZ možno v rámci operačného programu Ľudské zdroje prostredníctvom národných projektov a uplatňovaním nástrojov AOTP, najmä národným projektom NP Cesta z kruhu nezamestnanosti, ale i o NP Šanca na zamestnanie. Zvyšovanie zamestnateľnosti bude úrad zabezpečovať najmä prostredníctvom aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb (§ 52) alebo formou dobrovoľníckej služby (§ 52a), ako i prostredníctvom vzdelávania a prípravy pre trh práce (§ 46, § 54 – Repas).

UoZ nad 50 rokov veku

ÚPSVR Prievidza eviduje tiež vysoký podiel UoZ vo veku 50+ na celkovom počte UoZ. Je nesporné, že vek je jedným z hlavných faktorov, ktoré spoluurčujú pozíciu ľudí na trhu práce. Rovnako nie je pochýb o tom, že i keď kvalitatívne rozlišovanie podľa veku nie je vďaka právnym úpravám prípustné, v skrytej forme existuje. Skúsení starší ľudia s mnohoročnými pracovnými skúsenosťami si prácu hľadajú len veľmi ťažko a ťažšie tiež zvládajú záťaž vyplývajúcu z nezamestnanosti. Zamestnávateľia nejavia dostatočný záujem o zamestnávanie starších ľudí. Spravidla platí, že hlavnou príčinou je obava z menšej intelektuálnej pružnosti, menšej schopnosti prispôbiť sa novým podmienkam, nižšia produktivita, znížená schopnosť učiť sa, neznalosť cudzích jazykov a slabé ovládanie nových technológií. Ďalším, výrazným argumentom z pohľadu zamestnávateľov môže byť rastúce riziko ochorenia, či pracovného zlyhania. Oproti tomu výhody starších zamestnancov vychádzajú z ich životnej situácie (sú odbremenení od rodinných starostí, v rámci praxe získali množstvo skúseností, sú ustálení, zotrvávajú na jednom mieste, zodpovední a lojálni, poznajú hodnotu práce), vytvárajú predpoklady na spoľahlivosť a efektívnosť pracovných výkonov.

Zvýšiť pracovné uplatnenie UoZ nad 50 rokov veku možno v rámci operačného programu Ľudské zdroje prostredníctvom národných projektov a uplatňovania nástrojov AOTP, najmä národným projektom NP Chceme byť aktívni na trhu práce (50+), ale i NP Šanca na zamestnanie. Zvyšovanie zamestnanosti možno zabezpečovať najmä prostredníctvom aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb (§ 52) alebo formou dobrovoľníckej služby (§ 52a), ako i prostredníctvom vzdelávania a prípravy pre trh práce (§ 46, § 54 – Repas).

UoZ s nízkym vzdelaním

Nízka alebo žiadna kvalifikácia je závažnou bariérou pri riešení pracovného uplatnenia. Skupina UoZ so základným alebo nižším ako stredným odborným vzdelaním má v okrese Prievidza vysoký podiel na skupine dlhodobo nezamestnaných UoZ. Ide prevažne o osoby, ktoré sú na trhu práce viacnásobne znevýhodnené. ÚPSVR Prievidza bude preto svoju pozornosť orientovať aj na túto cieľovú skupinu.

Osobám s nízkym vzdelaním bude plánuje ÚPSVR poskytovať vo zvýšenej miere informačno-poradenské a odborné poradenské služby a ďalšie nástroje AOTP pre zvyšovanie zamestnateľnosti (§ 54 – Repas, aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb - § 52 a formou dobrovoľníckej služby - § 52a) ako i pre zvyšovanie zamestnanosti (najmä 50j, národný projekt NP Šanca na zamestnanie, NP Cesta z kruhu nezamestnanosti).

5. Hlavné aktivity na dosiahnutie stanovených cieľov

Na dosiahnutie stanovených cieľov bude ÚPSVR Prievidza využívať všetky relevantné nástroje aktívnych opatrení trhu práce. Pri zvyšovaní zamestnateľnosti pôjde predovšetkým o vzdelávanie a prípravu pre trh práce (§ 46, § 54 - Repas), aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb (§ 52), formou dobrovoľníckej služby (§ 52a) a absolventskú prax (§ 51). Nárast oproti predchádzajúcemu obdobiu očakávame pri realizácii vzdelávania; záujem je aj o zvýšenie počtu absolventov zaradených na absolventskú prax. Za kľúčový nástroj pri zvyšovaní zamestnanosti v roku 2016 považujeme poskytovanie príspevku na podporu zamestnanosti v prvom zamestnaní (§ 51a) a príspevky na samozamestnanie (najmä § 49 a § 54). Vzhľadom na nové národné projekty pre cieľové skupiny dlhodobo nezamestnaných a UoZ 50+ a realizáciu projektu verejného zamestnávania očakávame pokles záujmu o príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného UoZ (§ 50). Po legislatívnej zmene očakávame oproti roku 2015 zvýšenie záujmu o príspevok na mobilitu za prácou (§ 53a). Pri podpore zamestnanosti v regióne plánujeme využívať všetky schválené národné projekty z operačného programu Ľudské zdroje. Najúspešnejšiu realizáciu predpokladáme v projekte NP Šanca na zamestnanie a NP Cesta z kruhu

nezamestnanosti. Vzhľadom na nízky záujem zamestnávateľov v predchádzajúcom období máme ambíciu zabezpečiť väčšiu využiteľnosť národného projektu NP Praxou k zamestnaniu a vzhľadom na „Záruky pre mladých“ aj národného projektu NP Absolventská prax štartuje zamestnanie. Rizikom aktívnejšej realizácie národných projektov môže byť v roku 2016 záväznosť merateľných ukazovateľov národných projektov a z nich prameniacci možný nesúlad medzi požadovaným a možným personálnym obsadením pracovných miest.

Projekty a programy § 54

Projekty a programy § 54 UPSVR Prievidza	Počet (prítok) zaradených UoZ, resp. počet (prítok) podporených UoZ	
	2015	Prognóza 2016
NP HRADY, HRADY 3	0	0
NP XX	2	0
NP XXI	11	0
NP XXI/A	10	0
NP XXI/B	10	0
NP XXXIV-2	15	0
NP XXXVII -BSK	0	0
REPAS	617	650
NP Podpora zamestnávania UoZ, aktivita č. 2 verejné zamestnávanie	153	0
NP Praxou k zamestnaniu	1	60
NP Absolventská prax štartuje zamestnanie	0	10
NP Cesta z kruhu nezamestnanosti	0	120
NP Úspešne na trhu práce	0	110
NP Šanca na zamestnanie	85	115
NP Chceme byť aktívni na trhu práce (50+)	0	15
BAZ	350	720
Regionálny projekt	46	45
Spolu	1300	1845

6. Odpočet plnenia RPZ

- periodicita odpočtu: polročne
- termíny zasielania odpočtu: 31.7.2016 (za prvý polrok 2016), 15.2.2017 (za celý rok 2016).